

LR KITAJSKA V ZN: SOVJETSKA ZVEZA NEVARNA MIRU!

Zastopnik LR Kitajske v Združenih narodih je označil Sovjetsko zvezo za glavno nevarnost miru na svetu.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Zunanji minister LR Kitajske Huang Hua je pred glavno skupščino Združenih narodov pretekli teden označil Sovjetsko zvezo kot prvo in glavno nevarnost svetovnemu miru zaradi njene napadalne in osvajaalne mednarodne politike. V svojem govoru se je precej ostro obregnil tudi ob ZDA, toda je označil njihovo mednarodno politiko za "defenzivno" in Zahod za splošno preveč popustljiv sovjetske-mu pritisku.

Kitajec je v svojem govoru pokazal, da se v zunanji politiki Peking ni odmaknil od Maove smeri ter da ji utegne dati celo močnejši poudarek in jo voditi z večjo vnetostjo in doslednostjo. Huang Hua je dejal, da je Kitajska sedaj bolj enotna ter njena Komunistična partija "složenja in močnejša kot kdajkoli prej".

Na sovjetsko ponudbo normalizacije odnosov v Pekingom je Huang odgovoril, da naj Moskva to pripravljenost pokaže "z dejanji". Sovjetsko zvezo je zaradi pospeševanja oboroževanja označil za večjo nevarnost miru, ker "ZDA so v defenzivni, med tem ko je ZSSR v ofenzivni". Zahod je svaril, naj zaradi "trenutnega popuščanja ne pristaja na kompromise in popuščanja, ki bodo končno le pospešila izbruh vojne".

V gospodarstvu kažejo znamenja na novo rast

Po znamenjih v gospodarstvu v avgustu sodijo, da bo to v preostalem delu leta in prihodnje leto rastlo hitreje.

WASHINGTON, D.C. — Ko so objavili, da so znaki gibanja v narodnem gospodarstvu kazali v juliju tri mesece zapored na vzduh, se je pojavila skrb, da gremo v nov zastoj ali kot so razvijali hoteli omiliti v "odmor". Pretekli petek so objavili podatke za avgust in tudi popravljene podatke za julij. Oboji kažejo v rast.

Julijski so popravljene od -0.2 na +0.2, avgustovi pa kažejo kar 0.8 v rast. Strah pred novim zastojem je popustil, na njegovo mesto se je naselilo upanje, da je pred nami nova gospodarska rast do konca letošnjega leta in še v prvo polovico prihodnjega.

Od 10 znakov, ki jih upoštevajo, jih je 6 kazalo navzgor, 3 pa navzdol, med zadnjimi so: skrajšanje delovnega tedna, hitrejša dobava naročil (kar pomeni manjša naročila) in padec vrednostnih papirjev na borzah, 1 (položaj zaposlitve) pa je ostal nespremenjen.

Posebno vidna je porast v gradnji stanovanj napram lani je kar za 46% večja.

Carter dopolnil 53 let

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA Jimmy Carter je preteklo soboto dopolnil 53 let. Z družino je svoj rojstni dan prebil v Camp David.

Novi grobovi

Catherine Artel

Na domu svoje hčere Alice Cech je v soboto po več mesecih boleznimi umrla 80 let stara Katarina Artel v Highland Rd. na Highland Hts., roj. Smolej v Slatini pri Begunjah, od koder je prišla v ZDA leta 1913, vdova po leta 1973 umrlem možu Antonu, matere Alice (Mrs. John) Cech in Valerie (Mrs. Frank) de Saussure (Kalif.), 2krat stara mati, sestra Anne Pollock in Frances Kurrant. Pokojna je bila članica Kluba slovenskih upokojencev za Waterloo Road okolico, SNPJ št. 26 in SZS št. 41. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v torek, ob 9.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10, nato na pokopališče Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove Slovenskemu starostnemu domu v pokojničin spomin.

Theresa Sincek

Po dolgi bolezniji je umrla pretekli petek v St. Vincent Charity bolnišnici 78 let stara Theresa Sincek, roj. Trstenjak v Strigovi, od koder je prišla v ZDA v mladih letih, vdova po leta 1966 umrlem možu Josephu, mati Mrs. Anthony (Mary) Casar, pok. Anne Sincek, pok. Joseph Jr. in pok. Therese Klemencic, 4-krat stara mati. Pokojna je bila članica HKZ št. 10, Oltarnega društva in Marijine legije pri Mariji Vnebovzeti. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v torek ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9, nato na Kalvarijo.

Mary J. Trattar

Preteklo soboto je umrla v St. Augustine Manor bolnišnici 88 let stara Mary J. Trattar, roj. Jerala v Mavčicah na Gorenjskem, od koder je prišla v ZDA stara komaj 14 let, živeča na 12050 Lake Avenue v Lakewoodu, vdova po leta 1943 umrlem možu Johnu, mati Violet A., Florence Misenko (N.M.) in Johna (Tex.), 2-krat stara mati, sestra Rose Ponikvar. Pokojna je bila članica SNPJ št. 5. Pogreb bo iz Ferfolia pogrebnega zavoda na 5386 Lee Rd. jutri, v torek ob 9.30, v cerkev sv. Lovrenca ob 10, nato na Kalvarijo.

Vremenski prerok

Pretežno oblačno in deževno z najvišjo temperaturo okoli 58 F (14 C).

Zvezni uslužbenci so plačani boljše

Uslužbenci zvezne vlade so plačani povprečno boljše kot uslužbenci državnih in krajevnih uprav, pa bodo dobili še povišek 7.05%.

WASHINGTON, D.C. — V krogih državnih in občinskih uslužbencev po vsej deželi je precej nejevolje nad zadnjim povišanjem plač zveznih uslužbencev, ki ga je odobril predsednik Carter. Prvotno je bilo predvideno povišanje 5%, pa je bilo nato zaradi večje in hitreje rasti življenjskih stroškov določeno na 7.05%.

Državni in občinski uslužbenci dobivajo povprečno po podatkih zveznega tajništva za trgovino letno \$11,500 za svoje delo, zvezni uslužbenci pa so dobivali doslej povprečno \$16,000 letno, torej precej več od prvih dveh. Taka razlika je povzročala težave pri iskanju sposobnega uradnika v državah in občinah, kjer je bila ali je možnost za zaposlitev pri zveznih uradih in ustanovah.

Visoke plače zveznega uslužbenstva služijo za zgled in cilj zahtev uposlenecv držav in občin. Ob velikem primanjkljaju v zveznem proračunu je tolikšno povišanje plač zveznega o-sobja komaj razumljivo, če pomislimo, da vlada stalno govori o potrebi boja proti inflaciji.

Concorde še ni preko zaprek v New Yorku

NEW YORK, N.Y. — Zvezno prizivno sodišče je potrdilo sodbo nižjega sodišča, ki je označila prepoved uporabe letališča Kennedy letalom Concorde za nes pametno in pristransko ter jo razveljavilo, priznalo pa je Port Authority državi New Jersey in New York, ki skupno letališče upravljata, pravico določiti novo mejo hrušča za letala, ki na letališču Kennedy pristajajo in vzletavajo.

Port Authority je objavila, da bo vložila pritožbo na Vrhovno zvezno sodišče, nasprotniki pristajanja Concorde letal pa jo pozivajo, naj pripravi tudi nove predpise za omejitve hrušča, ki je v hudo nadlego vsemu prebivalstvu v okolici letališča.

Zadnje vesti

NIKOZIA, Ciper. — Letalo DC-10 Japonske letalske družbe, ki je po izpustitvi preko 100 talcev v Daki, ko so ugrabitelji dobili 6 milijonov dolarjev odkupnine in 6 teroristov, kar je pripeljalo posebno letalo iz Tokia, odletelo včeraj v Kuvajt, pa od tam dalje v Damask, je po sporočilu, ki ga je sprejelo tukajšnje letališče, na poti v Alžir z 12 talci, posadko in teroristi. Preostale talce so teroristi izpustili delno v Kuvajtu in v Damasku.

WASHINGTON, D.C. — Energetski tajnik J. Schlesinger je dejal, da bo vlada uvedla carino na uvoz olja, če ne bo kongres odobril trošarine na domače olje. Uvedba carine bi vodila do istega cilja, povišanja cene gasolina in zmanjšanja njegove uporabe.

WASHINGTON, D.C. — V Senatu še dalje razpravljajo o nadzoru nad cenami naravnega plina. Nasprotniki ukinitve nadzora skušajo glasovanje preprečiti z neprestano debato. V kolikor jim to ne bo uspelo, bo vprašanje rešila konferenca zastopnikov obeh zbornic. Po vsem sodeč bo nadzor nad ceno ostal, le cena bo nekaj višja od one, ki jo je predložila vlada.

MOSKVA, ZSSR. — Zunanji minister A. Gromiko je po povratku iz New Yorka z zasedanja ZN dejal, da je bil dosežen napredek v pogajanjih SALT z ZDA, da pa je še vedno treba rešiti vrsto vprašanj. SALT I. z današnjim dnem poteče, pa so se ZDA in ZSSR izjavile, da se ga bodo držale, dokler ne pride do dogovora o SALT II.

Tito pride spomladi na obisk v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Podpredsednik Edvard Kardelj je tekem svojega obiska v ZDA, kamor ga je povabil v letošnjem maju podpredsednik W. F. Mondale v razgovoru s predsednikom Carterjem povedal, da je Tito sprejel povabilo na obisk v ZDA in da bo prišel sem prihodnjo pomlad.

Tito, ki je bil poleti na obisku v Severni Koreji, je sporočil Carterju, da bi vlada Severne Koreje rada vzpostavila stike z vlado ZDA.

AMERIŠKO-SOVJETSKA IZJAVA UDAREC ZA IZRAEL

Združene države in Sovjetska zveza so v skupni izjavi preteklo soboto rekly, da naj bi konferenca o Srednjem vzhodu zavarovala "zakonite pravice palestinskega ljudstva" in vzpostavila "redne mirne odnose" na Srednjem vzhodu. Izjava je zaprepastila Izrael, ki se čuti zapuščene, pa tudi Jude in njihove podpornike v ZDA, ki vidijo v tem novo, zgrešeno Carterjevo politiko za Srednji vzhod.

NEW YORK, N.Y. — Preteklo soboto je državni tajnik Cyrus R. Vance objavil skupno izjavo ZDA in ZSSR, v kateri je rečeno, da naj bi konferenca za Srednji vzhod, ki jo pripravljajo ZDA in ZSSR v letošnjem decembru v švicarski Ženevi, zavarovala "zakonite pravice palestinskega ljudstva" in vzpostavila "redne mirne odnose" na Srednjem vzhodu. Istočasno kot Vance v New Yorku je objavil skupno izjavo v Moskvi sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko, ki je navedel tudi načela, po katerih naj bi delala obnovljena konferenca v Ženevi. Izjava je bila označena za kompromis med ZDA in ZSSR, ki bi naj omogočil obnovo konference v Ženevi. ZDA so prvič sprejele "izraz pravice" za Palestince, ZSSR pa je opustila Palestinsko osvobodilno organizacijo in sprejela izraz "palestinsko ljudstvo".

Skupna izjava je povzročila zaprepačenje in hudo jezo v Izraelu. Vlada v Jeruzalemu je v posebni izjavi rekla, da je skupna izjava ZDA in ZSSR pot k miru še bolj otežila in povečala odpor Arabcev k vsakemu popuščanju.

Izrael preudarja o svojem odgovoru

JERUZALEM, Izr. — Predsednik vlade Begin je dejal včeraj, da utegne priti Izrael v neposredni bodočnosti v izreden položaj, ki bo zahteval posebne ukrepe, ko se obe glavni sili sveta pripravljata k "svoji rešitvi" položaja na Srednjem vzhodu. Finančni minister Simcha Ehrlich, ki je predsedoval včeraj seji izraelske vlade v odsotnosti predsednika Beginja, kateri je zaradi preutrujenosti moral v bolnišnico, je izjavil, da je "Izrael sposoben prenašati pritisk dalj časa".

Iz Clevelanda in okolice

Kres navdušil—

Folklorna skupina Kres je preteklo soboto zvečer navdušila polno dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue s svojim odlično pripravljenim, izbranim in točno izvajanim sporedom. K izrednemu uspehu, tople čestitke!

Kartna zabava—

Misijski krožek sv. Frančiška Ksaverija št. 150 priredi prihodnji petek, 7. oktobra ob pol osmih zvečer vsakoletno kartno zabavo v šolski dvorani Marije Vnebovzete na Holmes Avenue. Ves čisti dobiček bo šel v korist misijonarjev č. g. Francis Rebola, M.M. in č. brata Cirila Vellicca, M.M. Priporočamo udeležbo. Vsi dobrodošli!

Pristavski športniki
vabijo—

Pristavski športniki vabijo v sredo, 5. oktobra na večerjo in zabavo združeno z izborom nagrad. Začetek ob 6. s koktajli!

Važna seja—

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima v sredo, 5. oktobra, ob 1.30 popoldne seja v društveni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Po seji zabava in prigrizki!

Raznašalca iščemo—

Uprava AD išče raznašalca lista za E. 55 St., Bonna Avenue, E. 60 St. Kdor se zanima, naj se javi v uradu AD na 6117 St. Clair Avenue.

Zadušnica—

V četrtek ob 8.15 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Franka Barago ob 2. obletnici njegove smrti.

Seja—

Podružnica št. 14 SZS ima jutri, v torek ob 7. zvečer sejo v SDD na Recher Avenue.

Maks Stanonik 60-letnik—

Znani rojak Maks Stanonik iz Geneve, Ohio, je danes dopolnil 60 let. Prijatelji in znanci mu k temu jubileju iskreno čestitajo in mu želijo dolgo, zdravo in veselo življenje ob dobri ženki ge. Franki na njuni ljubljeni domačiji. Čestitkam se pridružuje tudi Ameriška Domovina, katere zvesti naročnik je slavljene.

Zamenjan dežni plašč—

Na kartni zabavi pomožnega odbora Slovenskega starostnega doma pretekli petek zvečer je nekdo vzel dežni plašč Jennie Fenc s 1048 Addison Rd. Oskrbnik SDD na Waterloo Rd. ima plašč osebe, ki je pomotoma vzela tujega.

Vietnam vrnil 22 trupel

HANOI, Viet. — Vietnam je pretekli petek uradno izročil ZDA 22 trupel, 21 padlih vojakov in 1 civilista, ki je umrl v Saigonu lani. ZDA imajo na seznamu neugotovljenih okoli 2,500 oseb, med njimi 700 pogrešanih, o katerih ni popolnoma gotovo, če so res mrtvi.

Torrijos v Beogradu

BEOGRAD, SFRJ. — Gen. Omar Torrijos je po obisku v Izraelu priletel na tridnevni obisk v SFR Jugoslavijo iskat podporo svoji politiki do ZDA in novi pogodbi o Panamskem prekopu.

temelja pogajanj. Vlada ZDA je doslej bila na stališču, da PLO ne more biti udeležena pri pogajanjih v Ženevi, dokler ne sprejme te resolucije.

NADVSE ČUDNA DIALEKTIKA AVSTRIJSKE KOMUNISTIČNE PARTIJE

Pad tem naslovom je "Naš tednik", ki izhaja v Celovcu, prinesel 15. septembra 1977 sledeči članek, ki razkriva spremembo stališča Avstrijske Komunistične partije do koroških Slovencev in do njihovega boja za narodne pravice.

II.

Pa kaj bi še o tem dosti razpravljali, kaj se pisec ne spominja več članka sekretarja CK KPOe Erwina Scharfa, ki je pisal: "Das von den drei im Parlament vertretenen Parteien ausgepackelte Volkszahlengesetz und die darauf basierenden Aktionen des Kaerntner Heimatdienstes und des Abwehrkampfes richten sich gegen den Weiterbestand der slowenischen Volksgruppe." Toliko mnenje Erwina Scharfa, ki pa se je po čudni dialektiki obrnilo pri sekretarju deželne vodstva koroške KP tale: "Nach Inkrafttreten des

Volksgruppengesetzes... gibt es, wenn auch im einschränkten Umfang, fuer Angehoerige der slowenischen Volksgruppe nunmehr die gesetzliche Moeglichkeit vor Aemtern und Behoerden... Eingaben und aehnliches in der Muttersprache vorzubringen."

Tovariš Raimund, vse to nam je zajamčeno v členu 7 že leta 1955! — A naprej v čudni dialektiki: "Man sollte nicht uebersehen, dass dies neu und ein Ergebnis des Kampfes der forthschrittlichen und demokratischen Kraefte und nicht zuletzt der Slowenen selbst ist."

Cepprav smo čuli na seminarju Kluba slovenskih študentov na Dunaju od tistih klubašev, ki so včlanjeni v KPOe, da to ni nikakršno sklicevanje na zakon o manjšinah(?), naj nas ne zanima ta jezikovna akrobatika, ampak to, kar se za njo skriva: če avstrijske oblasti trobijo

mednarodni javnosti, koliko pravic nam daje nova zakonodaja, se bojijo mednarodnega škandala; če jih našteva Ralf Unkart, se za tem skriva želja SPOe, da bi nas prisilila da sprejmemo ta zakon. Katera pobožna želja se kaj skriva za pozivom KPOe, ki dela isto? KPOe se je nevarno približala stališču ostalih treh strank.

Menda ne bo naslednji korak te stranke ta, da bo prihodnji poziv svetoval, naj gresta osrednji organizaciji v sossve, ki naj likvidirajo neodvisno zastopstvo naše narodne skupnosti; člani sossve ta pa naj bi potem trobili avstrijski in mednarodni javnosti, koliko pravic nam daje naša psevdodemokratska družba. Kot so to delali Ralf Unkart, Arnulf Raimund in pisec 'poziva'. Da tak primer ni čisto realen, naj spomnim le na to, da nam je zastopnik dunajskih Čehov, včlanjenih v KPOe povedal, da bo šla

njegova organizacija v sossve. To je stvar Čehov, njihovi zastopniki pa bodo odgovarjali lastni manjšini. V našem primeru pa je pravilno zapisal pisec članka glasila KPOe "Volksville" 25. avgusta 1976 pod naslovom: "Loyale Slowenenvertretung soll aufgebaut werden", da sossveti niso nič več ali nič manj kot nekakšno "lojalno" zastopstvo koroških Slovencev, ki naj plešejo po taktu SPOe in OeVP.

Hoče sedaj morda KPOe posredovati za obe večinski stranki?

V taki luči pa poziv KPOe ni bil le nepotreben, ampak tudi skrajno nevaren. Manj za koroške Slovence, ki do bro vedo ceniti načelno stališče osrednjih organizacij, ampak za KPOe samo. Kajti s svojo nedoslednostjo bo zgubila še zadnjo peščico doslednih volivcev. Toda to ni naš problem.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROCNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 146 Monday, Oct. 3, 1977

Jutri so volitve

Jutri, v torek, 4. oktobra, imamo v Clevelandu, pa tudi drugod v Ohiju primarne volitve. Izbirali bomo kandidate za župana, za mestni odbor in odločali v raznih krajih o predlogih, bistvene važnosti za napredek krajev in občin.

Prenekači misli: Oh, kaj bom hotel volit, saj itak ne bo nič drugače! Drugi opravčujoče opustitev svoje državljanske dolžnosti z izgovorom: Saj en glas ne pomeni dosti, bodo že brez mene opravili!

Volitve so pomembno sredstvo demokratične družbe in države. Državljeni pri njih izbirajo svoje vodnike, javne uradnike, sodnike, z glasovanjem odločajo o pomembnih predlogih, denarnih in zakonskih. Vsak državljan naj bi se briga za svoj kraj, za občino, v kateri živi, za njene vodnike, za njen položaj, za njene načrte in programe za bodočnost. Prav tako je potrebno, da se zanima za življenje in delo v državi, za državno skupščino, za njeno delo, za vodnike javne uprave.

Modro in koristno je, da se zanimamo za sodnike in njih delo, kajti le tako moremo preudarno in smiselno glasovati za nje, če ponovno kandidirajo, ali pa se odločiti za njihove tekmece, ki so po naši sodbi sposobnejši, poštenejši in boljši razlagalci in izvrševalci zakonov.

Volivna pravica je močno sredstvo državljanov za nadziranje javnega življenja, zlasti javne uprave, zakonodaje, pa tudi šolstva. Če jo smotno in dosledno rabimo, lahko pravočasno odstranimo z odgovornih mest ljudi, ki tja ne spadajo, če smo že imeli smolo, da smo to spregledali, ko so se potegovali prvič za javno zaupanje.

Nekateri kandidati postanejo preveč samozavestni, če so izvoljeni s trdno večino ali ponovno brez večjih težav in močnejših tekmecev. Radi pozabijo na svoje dolžnosti do volivcev, do skupnosti in se posvetijo le iskanju svojih osebnih koristi. Takih slučajev je dovolj na vseh ravneh javne uprave. Kako naglo bi izginili, če bi bili volivci pazljivejši!

Kar ljudje imamo, premalo cenimo. Smatramo za samoumevno, ne pomislimo pa, kako bi nas zadelo, če bi tega na enkrat ne bilo več. Svoboda je velika vrednost, to vedo zlasti tisti, ki so jo izgubili, ko so jo prej daj časa uživali. Ne mislimo, da je naša svoboda, da je svoboda v tej deželi tako trdna, da ji nihče in nič ne more škodovati. Čuvajmo jo, vršimo svoje državljanske dolžnosti, udeležujmo se redno volitev! Tudi primarnih!

Hrabroslavu Preplašenu in tovarišem

Med nami je nekaj "Hrabroslavov Preplašenov", ki radi prodajajo svojo "modrost" in pošiljajo to raznim listom, tudi Ameriški Domovini. Ko so vse obrazložili, vse okrajšali, izšli vso svojo duševno revščino in umazanijo — češ: Zdaj sem jim pa povedal! — jim kljub vsej hrabrosti zmanjka korajže, da bi se pod svoj umotvor podpisali. Take ljudi smo nekaj v Sloveniji imenovali Hrabroslave Preplašene. Znani so bili po tem, da so radi izza ogla metali kamenje na one, ki jih niso marali, kričali in zmerjali v temi, ko jih nihče ni mogel videti in prepoznati...

Hrabroslavi Preplašeni pošiljajo pisma brez podpisa ali pa z izmišljenimi imeni in naslovi, ker ne marajo ali si ne upajo priznati svojih umotvorov pred javnostjo. Čemu strah v tej deželi svobode? Kdor govori in piše resnico, se mu ni treba nič bati!

Če je kdaj dovolj razloga, da podpis v javnosti odpade ali je označen le z začetnicami, bo urednik piscu rad ustregel, toda on ga mora najprej poznati in vedeti, da je to pošten človek, na katerega se more zanesti. Zdi se, da potrebe po zmoževanju imen v naši deželi skoraj ni, če jo je sploh kaj.

Tudi tisti, ki odhajajo na obiske v stari kraj, ni treba, da se boje, če pišejo resnico. Kdor se boji, naj ne hodi tja. Če misli, da kljub vsemu strahu le mora iti, pa naj v javnosti o tem molči. V kolikor nam bo sporočil kaj res tehtnega, bomo to objavili brez njegovega imena, če čemo prepričani, da je poročilo zanesljivo. Za preveritev takih poročil so potrebni podpisi z naslovi in po možnosti s telefonsko številko.

Pismo brez podpisa ali s psevdonimi kot "Prekmurci", "Primorci" in slinčeno pojdejo v bodoče neprebrano koš. Urednik ima dovolj posla, je z delom preveč obložen, da bi mogel in smel pripravljati svoj čas z branjem takih pisanj. Vesel in hvaležen bo med tem za vsak dobronameran dopis in sporočilo, pisмено ali telefonično.

Na žalost je tudi precej takih, ki kličejo urad, se jeze na vse mogoče v tej deželi in drugod, v slovenski

sredini, pa rajše odlože slušalko, kot da bi povedali svoje ime. Prenekačere je vendar mogoče ugotoviti po glasu... Kakorkoli že, tudi po telefonu se urednik ne bo razgovorjal z nikomur, ki ne bo povedal svojega imena. Da povemo svoje ime, zahteva že najosnovnejše pravilo dostojnega vedenja!

BESEDA IZ NARODA

Naš Irpeči Korolan

CLEVELAND, O. — Deželna organizacija Komunistične partije Avstrije je naslovila poziv koroškim Slovincem, da se v glavnem strinja z zahtevo za izpolnitev člena 7 državne pogodbe, toda poziv je zelo "dvorezen". Posebno, ko gre za zakon, ki ga je sklenil parlament za ugotavljanje manjšine proti izrecni volji koroških Slovincem. Komunistična partija Avstrije poziva koroške Slovence, da naj se le "poslužujejo" — čeprav okrnjenih pravic, ki jih nudi ta zakon. Prav tako svetuje Partija, "da v osebnem območju" (to se pravi privatno na zasebni lastnini) naredijo dvojezične napise.

S tem se je Partija postavila na isto stališče ostalih avstrijskih strank, ki so zakon izglasovale, da Slovence zdecimira in jih potisnejo v rezervate ob karavanski področju. Slovinci pravijo in odgovarjajo vsem — tokrat pa še Partiji posebej, da je edina podlaga "za doseg naših pravic slej ko prej 7. člen avstrijske državne pogodbe".

Tako je tudi avstrijska Partija pokazala svojo zlaganost in solidarnost za uničenje vsega slovenskega na Koroškem. Sicer, kdaj pa je komunistom šlo za narodnost? Komunistični sistem narodnosti ne pozna ali je vsaj ne bi smel poznati! Slovinci so s to izjavo rešeni "more in obveznosti" do svojih tako "zvestih prijateljev", in je čas, da si to enkrat za vselej zapomnijo!

Zanimivo pismo je poslal koroškemu deželnemu glavarju Wagnerju Franc Picej, občinski odbornik v Skocijanu. Ker ga zaradi dolžine ne morem dobesedno in vsega objaviti, samo nekaj prav izrazitih odstavkov.

Ker Vam ne morem odgovoriti po radiu, ker nimamo enake možnosti, da bi se lahko branili, ko gre proti hujškanju za našo narodno skupnost — tudi v Vas ne morem videti demokratičnega predstavnika dežele, temveč diktatorja javnega mnenja. Trdite, da se slovenskih demonstracij udeležujejo povsem isti ljudje. Lahko Vas pomirimo, da smo v Skocijanu sodelovali vsi odborniki... in tako zastopali širok krog volivcev, kljub temu, da mora skorajda vsak računati z gospodarskimi posledicami in težavami v službi.

Le v takih razmerah je možno, da pride do takih dogodkov, kot je bilo lani 8. avgusta v Skocijanu, ko je policija brutalno napadla našo mladino, ni pa ničesar ukrenila proti nosilec kljukastih križev... Zato Vas prosim, da skrbite za to, da se bo na Koroškem delalo po zakonih in ne — po ukazih Heimata, diena, da bomo lahko tudi Slovenci v Vas videli demokratičnega glavarja vseh Korošcev, ne pa "gauleiterja KHD".

To se je dejansko tudi že pokazalo, ko je bil premeščen mlad Slovenec poštar Janko Gutovnik, ker se je udeležil demonstracije v Skocijanu. Kam ga bodo prestavili, se še ne ve. To ni edini primer. Poštna direkcija v Celovcu preiskuje tudi ovadbe proti drugim poštarjem-Slovincem, ker so si tu ali tam upali uporabiti svojo demokratično pravico in šli za izpolnitev člena 7 na cesti. "Naš tednik" piše: Če niti državna oblast ni voljna ščititi slovenske državljanke pred nemško-nacionalnim terorjem, potem si lah-

ko mislimo, kaj si privoščijo lahko privatnik.

Nemški skrajneži si izmišljajo najbolj bedaste in zlobne metode po svojih časopisih, da bi umazali vso slovensko javnost. Zdi se mi, da se jih je prišla že prav bolesta psihoza kot pri nas med revolucijo. Tako piše nacistično koroško glasilo FPO o novicah, s katerimi hočejo nahujskati poštene nemške sode proti Slovincem. Pišejo tudi take čudovite kot so te: "Tako so nekemu gostilničarju 'zaklali zadnjo kuro', ji odsekali glavo ter jo obesili na kljuko hišnih vrat z opombo, da se bo tako go-dilo tudi lastnikom. Neki funkcionar FPO je dobil grožnjo, da sme 'izbrati drevo', na katerem bo visel..." Vsi in podobni pri-meri so seveda brez imen, brez navedbe kraja, brez vsake resnosti — z eno besedo!

Zdaj pa berimo, kaj je govoril Andrej Marinc, predsednik slovenske vlade v Ljubljani (ki lahko samo govori, a ukreniti ne more in ne sme ničesar — opomba podpisane). "Zal se odnosi z Avstrijo ne razvijajo v celoti v duhu dobrih odnosov. Avstrijske vodilne stranke so o-čividno poklekile pod pritiskom velikonemških nacionalističnih sil. Avstrija se je opredelila za politiko diktata manjšinam."

Potem je govoril tudi o trenutnem položaju na Koroškem in dejal: "Priča smo političnim sodnim procesom in poskusom prikazati za ustavne in z državno pogodbo zagotovljene manjšinske pravice kot kriminalni delikt. Poleg tega policija nasilno odstranjuje dvojezične topografske napise, ki bi morali po izrečnem določilu državne pogodbe stati že več kot dvajset let. Ob celovškem 'Lesnem sejmu' je dal Wagner posebno iz-javo, v kateri celo obtožuje Slo-venijo za nekakšno vmešavanje v zadeve Koroške. Wagner očitno meni, da je vprašanje polo-žaja in pravic Slovincem notran-ja zadeva Avstrije same, po-zablja pa, da obstoje izredna do-ločila državne pogodbe, katere podpisnik je tudi Jugoslavija. Povsem razumljivo je, da slo-venska in jugoslovanska javnost ne more ostati ravnodušna, ne-zaskrbljena ob tlačenju pravic, ob dogajanju, kakršnemu smo danes priča na Koroškem..."

V Šentilju ob Dravi je 4. sep-tembra domači župnik Lovrenc Petrič obhajal 25-letnico mašništva. Pridigal in somaš-oval je dekan dr. Janez Horn-boeck z novomašnikom Fran-cem Valentiničem. Pelj pa so pevec pod vodstvom znanega ko-roškega skladatelja Pavleta Kernjaka. Župnik je tudi dober gospodar in je postavil farni dom, novo res izvirno cerkev, novo pokopališče, staro cerkev pa je preuredil za mrtvašnico. Zanimivo je, da je župnik doma iz St. Petra v Reziji.

Na študijskih dnevih "Draga 77" na Občinah pri Trstu pre-tekli mesec je bilo močno za-stopstvo slovenskih Korošcev: podpredsednik NSKS Fridi Sa-botnik, tajnik Filip Warasch, z Dunaja Borut Sommeregger, ki so Slovence v Italiji pozvali, naj jih tudi v bodoče podpirajo v njihovem boju.

Filip Warasch je ob močnem aplavzu navzočih zahteval, naj matična domovina internaciona-

KO VSE BO ZRELO...

Dež topli pada, vdano pada; potihlo, da srca ne moti, ki se sprejaha z njim po poti — tja v leta mlada...

Oziram se v napete brajde — pretežke sanj in bolečine, saj so kot sveži cveti ajde — pobarvane so z njo strmine...

Zaprl dež je okno v polje, ostali so le beli hrami, ko da jih drozgov pesem drami, se vračam mednje zlate volje.

Ne smem težiti dni zorenja — prelepi so, da sam bi hodil, opojni so od sanj šumenja — kot bi za roko ljubo vodil...

Ves svet je stisnjen med gorice in v pest Boga, ki se nasmiha, ustavljajo me vse stezice — srce ko dobra ura nika...

Se nekaj dni in vse bo zrelo — še jaz in ti bova obstala, da bo ob svetlem dnevu zabolelo — kot zadnjo skorjo lačnim bi otrokom dala...

Marjan Jakopič

lizira problem koroških Slovincem. (Nove besede, ki jih do zdaj nismo bili navajeni slišati iz ust koroških političnih ljudi!)

T. K.

IZ NAŠIH VRST

St. Boniface, Manitoba. — Spoštovano uredništvo! Priloženo Vam pošiljam denarno nakaznico za enoletno naročnino in dar za tiskovni sklad.

Ameriško Domovino vedno pričakujem z velikim veseljem in jo tudi radi beremo.

Želim Vam mnogo nadaljnega uspeha in Vas prav lepo pozdravljamo!

Anton Fonda

Milwaukee, Wis. — Spoštovani! Prilagam ček za naročnino. V bodoče naj Ameriška Domovina ne priobčuje člankov, ki budijo med dobro namernimi Slovenci hudo kri in razbijajo slovensko skupnost.

Z lepimi pozdravi ostajam Ameriški Domovini vdani

Vladislav Kralj

Leadville, Colo. — Cenjeno uredništvo! Prisrčna hvala za obvestilo, da mi poteče naročnina. Takoj jo obnavljam, ker vem, da brez rednega plačevanja naročnine list ne bi mogel izhajati. Listu želim, da bi še mnogo let obiskoval kot zvest prijatelj naše slovenske domove.

Z Ameriško Domovino sem zadovoljna. Hvaležna sem vsem poštvovalnim dopisnikom, ki tako lepo in zanimivo poročajo, kaj se dogaja po njihovih naselbinah. Hvala pa tudi uredništvu za ves trud, ki prav gotovo ni majhen, posebno pri današnjih kočljivih zadevah.

Moti me le eno: slaba poštna dostava. Pred leti sem list redno prejela, sedaj pa se veliko števil izgubi. Včasih prejmem le eno ali dve na teden. Kako neodgovorni so poštni uslužbenici! Pač ne vedo, kako težko mi čakamo na naš slovenski list. Vem, da krivda ni na Vaši strani, da Vi odposiljate, kot ste odposiljali vsa prejšnja leta.

Najpriljubljenejši pozdravi vse pri Ameriški Domovini, vse sodelavce in poročevalce ter vse naročnike. Želim, da bi Vam bila sreča mila in Vam naklonila mnogo novih, mlajših naročnikov!

Josephine Gruden

Pokažite "AMERIŠKO DOMOVINO" prijateljem in zancem, povejte jim, da jo pošiljamo brezplačno na ogled!

U.S. POSTAL SERVICE STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of August 12, 1970: Section 3685, Title 39, United States Code)

- Title of publication: Ameriška Domovina.
- Date of filing: October 3, 1977.
- Frequency of issue: Daily except Wednesdays, Saturdays, Sundays, Holidays, and the first two weeks in July.
 - No. of issues published annually: 215
 - Actual subscription price: \$28.00.
- Location of known office of publication (Street, city, county, state, zip code): 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.
- Location of the headquarters or general business offices of the publishers (Not printers): 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.
- Names and addresses of publisher, editor, and managing editor: Publisher (Name and address: James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103; Editor (Name and address): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103; Managing editor (Name and address): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103.
- The owner is: (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given): James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103.
- The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state): None.
- For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual) 39 U.S.C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4759 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates." In accordance with the provisions of this status, I hereby request permission to mail the publication named in item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U.S.C. 3626. (Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) James V. Debevec, Publisher, Managing Editor.

10. For completion by nonprofit organization authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) (check one)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes ☐
Have not changed during preceding 12 months ☐
Have changed during preceding 12 months ☐

11. Extent and nature of circulation.

Average No. copies each issue during preceding 12 months	Actual number of copies of single issue published nearest to filing date
(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)	

A. Total No. copies printed (net press run)	2450	2450
B. Paid Circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	703	703
2. Mail subscriptions	1558	1558
C. Total paid circulation	2261	2261
D. Free distribution by mail, carrier or other means		
1. Samples, complimentary, and other free copies	0	0
2. Copies distributed to news agents, but not sold	0	0
E. Total distribution (sum of C and D)	2261	2261
F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing	189	189
G. Total (sum of E and F — should equal net press run shown in A)	2450	2450

I certify that the statements made by me above are correct and complete.
Signed: JAMES V. DEBEVEC, Publisher
(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

KULTURNA KRONIKA

Jeruc O. Dimitri: Razgovor s srcem

Pred nekaj tedni smo dobili v oceno in priporočila pesniško zbirko D. O. Jeruca "Razgovor s srcem", izišlo letošnje pomlad. Pesnik je zbirko posvetil svoji "mamici, rojeni Poljanec, ki me je prva učila in naučila za vse življenje te naše sladke slovenske govornice".

Dimitri O. Jeruc se je rodil leta 1916 v Chebu na Češkem kot četrti otrok Otona Jeruca, glavnega tajnika "Mestne hranilnice ljubljanske", po rodu iz Kamnika, in Marije, roj. Poljanec, hčere gimnazijskega profesorja Ivana Poljanca iz Novega mesta. Ljudsko šolo in gimnazij je končal v Ljubljani, kjer je bil na realni učence prof. Antona Debeljaka. V 15. letu je izgubil svojo mater, katere izgube ni nikdar prav prebolel. Kasneje je živel pesnik v Srbiji, ki mu je postala druga domovina, pa se v času druge svetovne vojne vrnil kot rezervni častnik v Ljubljano. Po kratki dobi življenja na posestvu svoje

Mihailo Šaškevič: Tri hajduka i druge priče i pesme

Odbor za osvoboditev jugoslovanskih političnih jetnikov v ZDA je izdal v srbsini pisano in v latinici tiskano knjižico Mihaila Šaškeviča "Tri hajduka i druge priče in pesme", v katerih na razne satirične načine prikazuje in kritizira razmere v sedanji Jugoslaviji in njen komunistični režim.

Kdor srbsko dobro razume in bere, utegne najti v knjižici marsikaj zanimivega in tudi zabavnega. Satira je v nekaterih sestavkih res žgoča in uspešna.

T.R.:

O državi in pravi Slovencev

"Gorske pravde"

Iz zgodovinskih virov izhaja, da je bilo vinogradništvo Slovencev že od vsega začetka znana in priljubljena kmetijska dejavnost za razliko od Bavarcev, katerih naselitveni tok v vzhodno-alpski in panonski prostor se okrepil v 8., 9. in 10. stoletju tudi v kraljestvo Ogrsko, vse do Sedmograške (Erdeljsko) in ne le v karantanske dežele.

Če je bilo Slovincem vinogradništvo znano že od vsega začetka, potem se ga niso mogli naučiti v nekaj letih po naselitvi (tudi Bavarci se ga niso), ampak so ga poznali že od prej. To pomeni lahko dvojje: da so bili Slovenci že poprej naseljeni v Alpah (kot pričajo slovenska imena gora vse do Švice) in so sprejeli samo nov naselitveni tok. Ali pa, da se po odhodu Langobardov v Italijo leta 568 sploh niso naselili na današnje ozemlje, ker so bili že na njem. Ni pa dokazano, da so prišli kot neki nedoločeni "Slovani" iz močvirij v Zakarpatju (nemška iznajdba), o tem viri prav nič ne poročajo. In tam bi se še najmanj mogli naučiti vinogradništva, enega najbolj zlatih in kultiviranih opravil, ki se ga tudi ni mogoče naučiti v par letih, ampak le v nekaj rodovih in v urejenih razmerah.

Vinarstvo je imelo velik pomen za deželno gospodarstvo, takšen, da so kmetje vinogradniki skozi ves fevdalni čas ohranili velike pristojnosti v upravljanju in pri odločanju o vinogradih.

Te pristojnosti so našle izraz v 'gorskih pravadah', samoupravnih zborih vinogorskih sosesk. Njih značaj je povsem slovenski in jih srečamo le po slovenskih deželah, na Štajerskem, Kranjskem, v Istri in Primorskem ter Panoniji (slovenskem Prekmurju, Porabju) in v Sp. Avstriji, ki je prvotno slovensko naseljeno in se še danes po prebivalstvu, navadah in kulturi močno loči od Zg. Avstrije, kjer je povsem prevladal bavarski vpliv.

"Gorske pravde" so po svoji vsebini shodi samostojnih gospodarjev v posvet o vseh stvareh, ki se nanašajo na vinogradništvo in njegovo gospodarjenje. Zborovale pa so po enkrat, dvakrat ali trikrat na leto, v vinskih goricah pod milim nebom, pod lipo ali v kaki cerkvi. Zbor je imel zaprisežene prisednike. Gorski gospod (fevdalec) je moral s svojimi mejaši izbrati prisednike, največkrat dvanajst, lahko pa tudi nekaj več ali manj. Skupaj z mejaši so bili tudi sogorniki.

Mejaši (Berggenossen) so bili posestniki (meščani, kmetje, graščaki), ki so imeli svoje vinograde v vinskih goricah. Sogorniki (Bergholden) so bili viničarji, ki so obdelovali vinograd, dan jim od graščine v dedni zakup (podložniki).

Zapriseženim prisednikom na čelu je bil gorski župan ali sodnik (Bergrichter, megyes N. d.), ki mu je stal ob strani gorščak ali gornik (Bergamtmann oder Gornschek). Gorščak je imel dolžnost skrbeti za red v vinskih goricah in je pazil, da so se pota, ploti, žive meje po pravljali; da so se vinogradi redno obdelovali; da živina ni delala škode itd. Gorščak se včasih naziva tudi gorski župan.

Pred gorsko pravdo so prišle stvari, ki se tičajo vinarstva, tako da gorski zbori niso le razsojali spornih zadev med viničarji in kaznovali prestopkov, ampak so se posvetovali o vseh stvareh in v zvezi z vinogradništvom. Za vse podložne viničarje je bila udeležba na gorskih pravadah obvezna; kdor je izostal, je moral plačati določen znesek. Kdor je hotel tožiti, je moral najprej položiti tožnino, sicer se zbor ni

bil dožan pečati z njegovo zadevo.

Najstarejšo sled gorske pravde najdemo na nekem shodu žičkih kmetov pri cerkvi v Slovenski Bistrici leta 1240, kjer so slovensko potrdili pogodbo, ki je že od nekdaj obstajala med viničarji in kartuzijanskim samostanom. Sprva so odločali le po navadah, potem pa so jih zapisali in nastal je gorski zakon, imenovan tudi gorske bukve (Bergrechtsordnung oz. Bergrechtsbuechel). Prva sta jih Štajercem izdala češki kralj Otokar II. Premisl (vlada Štajercem od 1260 do 1276) in vojvoda Leopold Hrabri, sin cesarja Alberta I. Znova jih je Štajercem potrdil cesar Ferdinand I. leta 1543. Kranjci in Istrani pa so do bili gorski zakon šele leta 1584, ko je Andrej Racelj, župnik na Raki predložil notranjeavstrijski vladi v potrdilo slovenski prevod. Gorski običaji na Kranjskem in v Istri pa so bili nekaj drugačni od onih na Štajerskem, zato je ta zakon izšel v nekoliko spremenjeni obliki leta 1595 pod naslovom: Beratschlagte Pergrechtordnung in Crain und der windischen Mark, Isterreijch und Kharst. Po teh zakonikih je bilo narejenih potem več slovenskih prevodov, ki pa se ne ujemajo popolnoma s predlogo, ampak se tu in tam kažejo majhne spremembe. V ljubljanskem kapiteljskem arhivu se nahaja še neobjavljen slovenski prevod z naslovom: "Gorske Bukve pisane v tem leitu khardar se je pisalu 1646".

Gorski zakon se nam je ohranil tudi med panonskimi Slovenci pri Sv. Nedelji, katerega naslov se glasi: "Artikulusi vrha nedeljskoga, steri szo nam na haszek szpravleni i poulek reda po etom nasem szlovenszkom jeziki na vekso razumnost voe dani". Ta utegne biti najmlajša izdaja (18. stol.).

Med določbami prve vrste v gorskem zakonu je določba o "gorščini", ki "gorni", to je davku, ki so ga viničarji dajali gospodu v vinu in denarju. Zakonnik cesarja Ferdinanda I. (1543) je v tem pogledu zelo strog. Nalaga dvakraten obrok za zamudo gorščine prvo leto, in še drugo, za tretje leto zamude trikratni obrok; če viničar še tokrat ni plačal, je izgubil dedni najem. Toda gorski gospod je bil v tem pogledu podvržen razsodbi gorske pravde, ker je gorski zakon določal, da se je smel polastiti vinograda nepokornega viničarja šele "s spoznanjem teh mejašev".

Gorske pravde so ostale v veljavi do najnovejših časov. Trajale so vse do leta 1848, ko je bilo odpravljeno podložništvo in so bile tudi one odpravljene z vsemi srednjeveškimi določbami vred.

Na Kranjskem so se vršile gorske pravde zlasti v novomeški okolici (Trška gora, Verdun, Selce, Starci, Cadeška gora, Straža...). Na Primorskem je Sempasu, Vipavskem Sv. Križu, Steverjanu v Brdih in drugod. V Steverjanu so se jih udeleževali tudi gorski čuvaji "saltnerji", po štiri jih nahajamo zaprisežene pri vsaki pravdi.

Kmetje so z veliko ljubostnostjo čuvali svoje stare vinarstvene pravice in vsak graščak, ki je z njimi hotel dobro shajati, jih je moral hotel ali ne priznati. Te pravde so med kmečkim ljudstvom močno gojile stanovsko zavest in tudi pripomogle k zavesti o "stari pravdi".

Oglašujte v
AMERIŠKI DOMOVINI,
kupujte pri njenih
oglaševalcih!

KOLEDAR
društvenih prireditev

OKTOBER

9. — Občni zbor staršev Slovenske šole sv. Vida ob 6. zvečer v društveni sobi farnega avditorija.

8. — Društvo S.P.B. Cleveland priredi družabni večer v avditoriju Sv. Vida.

9. — Društvo Kras št. 8 ADZ obhaja 65-letnico svojega obstoja in delovanja z banketom v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

15. — Tabor DSPB priredi svoj jesenski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

15. — Klub slovenskih upokojencev, Newburg, priredi Večer s plesom v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

16. — Občni zbor Slovenske pristave.

23. — Podružnica št. 14 SZZ proslavi 50-letnico obstoja z obedom in plesom v Slovenskem društvenem domu na Reher Avenue. Začetek ob 3.30 popoldne.

30. — Praznovanje slovenskega narodnega praznika ob 4. popoldne v avditoriju pri Sv. Vidu.

30. — Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje priredi banket v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

NOVEMBER

5. — Štajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

6. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

12. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

13. — Slomškovo kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

20. — Fara Marije Vnebovzete priredi vsakoletni Zahvalni festival ob 3. popoldne do 9. zvečer.

27. — Pevski zbor Slovenske ženske zveze "Dawn" priredi vsakoletni koncert v Slovenskem društvenem domu na Reher Avenue. Po koncertu zabava in ples ob zvokih Jeff Pecon orkestra.

DECEMBER

3. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi Miklavževanje v avditoriju.

11. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi MIKLAVŽEVANJE v šolski dvorani. Začetek ob 2.30 popoldne.

1978

JANUAR

21. — Slovenska pristava priredi Pristavsko noč. Igra orkester "Veseli Slovenci".

FEBRUAR

26. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi vsakoletno kosilo v avditoriju.

APRIL

8. — Slovenska telovadna zveza Cleveland priredi Telovadno akademijo v svetovidskem avditoriju. Začetek ob pol osmih zvečer.

MAJ

7. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi materinsko proslavo.

14. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi v šolski dvorani MATERINSKO O PROSLAVO. Začetek ob 3. popoldne.

JUNIJ

17. in 18. — DSPB Tabor Cleveland priredi na Slovenski pristavi pri kapelici na Orlovem vrhu proslavo v spomin pobitih slovenskih demobrancev, četnikov in drugih žrtev komunistične revolucije v Sloveniji.

Krava in ogenj

Z gorečo vžgalico je hotel veterinar v Zutphenu na Nizozemskem preizkusiti pline, uhajajoče iz krave, ki jo je napelo.

Najprej se je vnela slama, nato pa vse gospodarsko poslopje. Veterinar je bil obsojen na denarno kazen zaradi požiga iz malomarnosti.

VESTI
IZ SLOVENIJE

Uničenje Soče

Po poročilih v tisku je Elektrogospodarstvo Slovenije odobrilo gradnjo dveh elektrarn na Soči, ene pri Solkanu, druge pri Kobaridu. Elektrarna Solkan je omenjena tudi v Osimskem sporazumu skupaj s študijami o izkoriščanju voda Soče, Idrije in Timave. Skupno naj bi preučili tudi možnost izgradnje plovnega kanala od morja po Soči in Idriji ali Vipavi v Ljubljano in dalje po Savi v Donavo.

Elektrarna Solkan ne bo prizadela bistveno krajine ob spodnji Soči. Drugače pa je z elektrarno Kobarid. Že pred leti je tekla v slovenski javnosti ostra razprava za in proti njej. Jez pri Kobaridu naj bi zgradil ozko dolino proti Drežnici. V njem bi se nabirala voda, ki bi se spuščala v turbine, ko bi bila dnevna poraba elektrike največja. Ob izpustu bi voda preplavljala dolinsko dno med Kobaridom in Mostom na Soči. Ko bi se jez polnil, pa bi bil ta del doline brez vode in to v dolžini kakih 20 km.

Ni treba poudarjati, da bi bila s tem dolina gornje Soče oropana svoje najlepše sestavine, zelenomodne vode reke Soče. Uničena bi bila harmonija Gregorčičevega sveta pod Vrsnom. Zadušen bi bil velikopotezni razvoj turizma ob gornji Soči, saj bi bil turizem okrnjen na visokogorski svet Bovca in ta v svojem naravnem izhodišču proti jugu kakor odrezan od sončne Kobarške.

Prebivalstvo na Kobarškem ne bi imelo od tamkajšnje elektrarne ničesar, zgolj škodo. Uničenje tega edinstvenega naravnega spomenika v Alpah, kot je dolina Soče, v kateri se srečujejo alpski in sredozemski vplivi, bi služila samo novogoriškimi in ljubljanskimi elektrogospodarstvenikom, ki si že leta prizadevajo uničiti te predele za kratkotrajne podjetniške koristi.

Ker gre za predele, ki so kulturno in zgodovinsko del goriške tradicije, nad takšnimi posegi tudi v zamejstvu ne moremo ostati neprizadeti.

K. G.

Radenska četrt

Radenska spada med štiri največje svetovne proizvajalce mineralne vode na svetu. Čeprav je minilo od odkritja radenskih vrelcev mineralne vode že 144 let, pa sodi začetek izkoriščanja tega naravnega bogastva dobro stoletje nazaj.

Največji razvoj je 'Radenska' naprevalo v letu 1965, ko so prodali letno 40 milijonov litrov slatine. Letos pa bo poslala Radenska na trg že 235 milijonov litrov mineralne vode in brezalkoholnih pijač.

"Iskra" v Turčiji

Kranjska tovarna "Iskra" je bila pred 25 leti prva jugoslovanska tovarna elektrotehnične smeri, ki ji je uspel prodor v Turčijo. Takrat je začela izvažati v Turčijo kinoprojektore. Ko so potem v "Iskri" prenehali s proizvodnjo kinoprojektorjev, je turško tržišče prevzelo telefonske aparate in električne števec. S postopnim ekonomskim razvojem pa so v Turčiji začeli igrati lastno podjetje za električno opremo, pri čemer je "Iskra" veliko sodelovala in pomagala.

Freske v nevarnosti

Hrastovelsko cerkvico, kjer so pred kakimi tridesetimi leti odkrili dragocene freske Janeza iz Kastva, obišče letno okoli 6.000 ljudi, pa je med njimi več tujcev, kot Slovencev. Zadržne čase se precej piše, da so freske, ki so jih začeli restavrirati leta 1953 in delo opravili v desetih letih, spet v veliki nevarnosti.

Streha pušča in sedaj razpravlja jo, kdo jo mora popraviti. Dr. Marijan Zadnikar od republiškega spomeniškega varstva, ki je napisal več razprav o Hrastovljah, pa pravi, da mu sploh ni bilo znano, da bi freskam grozilo uničenje. Toda denarja le ni od nikoder.

V Sloveniji so umrli

12. septembra
Na Planini pri Sevnici: Bogomir Senica;
v Ljubljani: Alojz Krek, Marija Maček, roj. Trpin, Julka Pavle, roj. Sinomič, Karel Eber, Stanko Kobal, roj. Peteh;
v Podgorici: Matevž Kralj;
v Kranju: Marija Znoj, roj. Dolinšek.

14. septembra
V Postojni: Mirjana Boškovič;
v Ljubljani: Dušan Skoberne, Ciril Vavtar, Viktor Rus, Franc Sivka, Jože Dolinar, Anton Breclj;
na Dovjem: Jože Strohsack;
v Krškem: Nada Jovanovič.

15. septembra
V Križah: Ana Zepič;
v Ljubljani: Ivana Suster, roj. Milharčič, Vladimir Kristan;
v Zg. Gameljnah: Rozi Bergant;
v Bistrici ob Sotli: Ferdo Kušej;
v Trbovljah: Jožef Saje;
v Radečah: Rudi Steblovnik, st. v Senovem: Avgust Jankovič.

16. septembra
v Hrpeljah: Josip Cergonja;
v Ljubljani: Karolina Janhuba-Golob, Jože Maček, Ivan Tegeč;
v Kočevju: Vida Majetič;
v Litiji: Lojze Kralj;
v Kranju: Antonija Florjancić, roj. Cernivec;
v Trbovljah: Pavle Ban.

17. septembra
v Ljubljani: dr. Marjan Požene, Otmar Lacičan, Ludvik Znidaršič;
v Ribnici na Dol.: Janez Bregar;
v Hrastniku: Slavko Hrup;
v Podbrdu: Ivan Arman;
v Tupalčah: Francka Snedec;
v Podkrajju pri Velenju: Jelka

Zavasniki;
v Višnji gori: Slavko Podržaj;
v Sentjurju pri Celju: Albina Gobec, roj. Nendi;
v Novem mestu: Ana Dular, Jože Erbežnik.

19. septembra

V Skofji Loki: Ciril Kavčič;
v Kranju: Marija Dvoršak;
v Ljubljani: Vlado Justin, Jakob Cerar, Slavko Kartuš, Klari Košir, roj. Puhan, Jakob Bezek;
v Celju: Fina Fohn, roj. Simonšek;
v Radečah pri Zidanem mostu: Terezija Kurnik, roj. Potočnik;
v Šentvidu pri Stični: Jožef Medved, roj. Martinčič.

Čitateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM, vsak dan od ponedeljka do četrtega ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodita dr. Milan in ga. Barbara Pavlovčič.

Priatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4111
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOCI DRŽAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

For Sale

Westinghouse electric floor scrubber, polisher and rug cleaner. First \$10 takes it home. Call Jim at 361-4088.

(x)

Dvostanovanjska hiša

Dvostanovanjska hiša, 2 spalnice spodaj, 2 spalnice zgoraj, garaža, je naprodaj. Kličite 391-7349.

(148)

Enostanovanjska hiša

Naprodaj je enostanovanjska hiša s 3 spalnicami, garažo za 2 voza, na E. 82 St. pri Union Avenue v bližini cerkve sv. Lovrenca. Kličite 641-3659.

(146)

Novi zidani ranči

V Willowicku nedaleč od Lake Shore Blvd. so v gradnji novi zidani ranči s 3 spalnicami, v celoti podkletni. Kličite za pojasnila

UPSON REALTY

UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.

(149)

ORIGINAL ANTIQUE MAPS
FOR SALE — Carniola and Histria, Circa 1600, Ducatus Carniola and Histria Circa 1700. Framed and highly decorative. Call evenings 331-8471.

(149)

1975 Chev. Camaro
16,000 miles. Call after 7:00 p.m. — 381-1318.

(x)

Hiša naprodaj

Enostanovanjska hiša je naprodaj v okolici Sv. Vida. Kličite 391-3059

(149)

Garažna prodaja

Različne rabljene in odvisne stvari bodo naprodaj na 1234 E. 59 St. vsak dan od 12. do 5. popoldne.

(148)

Pohištvo naprodaj

Hladilnik, zofa, preproga, ženska oblečila mere 13 in 15 ter drugo je naprodaj na 6714 Bliss Avenue zgoraj.

(149)

Help Wanted

SAMPLE SEWERS:
Leading manufacturer of ladies sportswear offers career opportunities for designer sample sewers. Paid vacations, holidays and other fringe benefits. For confidential interview contact Diane Fawcett, Personnel Dept. 946-4000

DALTON INDUSTRIES
Dalton Blvd. Willoughby, O.

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

"Pa mora biti moja!"
Nato je Tomaž udaril s pestjo po mizi in povprašal po Katri.
"Spat pojdi, spat!" je dejala Neža.

On pa je vstal in se odzibal iz izbe mrmraje, da bo Katri povedal dve ali tri. Morda niti vedel ni, kod je hodil nekaj minut prej. Še dolgo ga je slišal Anže v hlevu govoriti zunaj pod lopo samega s seboj, da je pijanec in da se mu prav godi, če ga ne marata ne Katra ne Anica.

Nekaj hipov pozneje je spravila Marjanica vse na noge, vikala je in letala iz shrambe v drugo.

"Pljučnico ima, Bog in sveti Rok! Ti moj ljubi Bog, saj sem vedela, da bo nekaj. Sem vedela, da je bolna, sirota. Saj ni čudno, če je pa tako pri nas, da se Bogu smili." Z Jerico je odhitela nato k Anici, ki je zgubljala zavesti. Jerici je naročila, naj pazi na bolno, če bi se ji začelo mešati, sama pa je hitela z obladi, pa je bila nerodna in je komaj vedela, ali morajo biti mrzli ali gorki.

Medtem je sedela Jerica pri bolnici.

Bolešno je tulila okoli hiše burja; vso noč, šele proti jutru je prenehalo. Vso noč je bedela Jerica z Marjanico pri Anici. Okoli polnoči je prišla Katra pogledati bolnico, toda jo kmalu zapustila. Marjanica in Jerica pa sta ostali v sobi in dočakali jutra. Marjanica je s skrbjo pomislila, da je to prva noč in da jih bo še mnogo in hujših in da se tedaj obrne na boljše ali na slabše.

Štiri dni za tem so bili zjutraj po maši Anico prevideli. Kmalu popoldne je začela bolezen naraščati in se bližati vrhuncu. Vsi na Peči so vedeli, da bo prihodnja noč odločilna.

"Nocoj!" je šumelo po hiši.

"Nocoj!" je mislila Marjanica in tavalala po hiši, ko da ji umira lastna hči. Zgubila je vso razsodnost. Zjutraj je rekla Jerici:

"Dete ljubo, moli, moli! Tebe Bog usliši, ki si še otrok!" In Jerica je molila; tudi nje se je polasčala čudna tesnost; in ko da govori nekaj skrivnostno groznega, usodnega, je ponovila zdaj pa zdaj: "Nocoj." In vendar ni mogla umeti vsega tega. Zakaj ni sinoči nihče rekel: "Nocoj", Kaj je ta "nocoj"? Zakaj nocoj, zakaj ne jutri?

Skoraj oddahnila se je, ko je prišel Anže k njej na peč. "La-

čen sem!" je dejal nekako vdan v razmerje, v kakršnem so bili na Peči te dni, ko je Marjanica zažgala kruh, presolila sok, vrgla zelje v posodo za pomije in napravila še mnogo podobnega.

Jerica ga je pogledala skoraj začudeno in očitačoče in on jo je razumel in dejal:

"Ali bo zato bolje, če smo vsi lačni?"

Jerici so se strahoma razprle oči in z odprtimi usti je gledala na fanta. Tudi njemu se je zadelo, da je rekel preveč in skušal popraviti.

"Ne misli, da je zaradi mene! Pa če tebi nič ne dajo!" Zmajala je z glavo, češ da ne mara, da bi se mu smilila. Toda fant je skomizgnil z ramo, segel v žep in izvlekel kos kruha, ga prelomil in potisnil Jerici v predpasnik.

"Le jej, le!" je dejal in sam začel jesti od svoje polovice. Jerici se je fant zazdel silno močat in pameten; nič več tako pregrešne se ji niso zdele njegove besede. Obenem je začutila, da je tudi lačna in nekako plašno je vrtela kruh v roki. Anže pa je gledal po sobi z resnim licem ko star očanec in jedel. Ko ga je Jerica tako videla, je še sama ugriznila in teknilo ji je. Tako je vsaj Anže mislil: "Zame bi bilo komaj dovolj, za oba je pa bilo in zato sem sit." Posedel je še hipec, nato vstal, se napil vode v kuhinji in odšel v hlev ter bil popolnoma zadovoljen sam s seboj in s skromno večerjo. Morda Anže vendarle ni bil tako požrešen, kakor je sprva Jerica mislila. Pozneje se je večkrat domislila tega in tedaj je umela Anžeta, ki je tedaj edini ni bil pozabil. V teh časih so o tej stvari mislili na Peči takole:

"Reda ni, jej, kar dobiš, in kje dobiš, glej sam!" To je mislil Šime in Neža je bila istega mnenja. Tomaž se je bil nekam zavlekel ko otrovana miš, Luka sploh ni mnogo jedel in Marjanica bi bila morda še zbolela, da se ni včasih nekako nezavedno "zmotila" in si tako z grizljajem otela moči. Gospodinja Katra je prišla zdaj pa zdaj v kuhinjo, postavila piskrc k ognju in šla in prišla. Zakaj kljub temu, da je bil Anže lačen, ne bi bil človek verjel, kako se je te dni kurilo na Peči. In tudi kuhalo se je. Nikoli toliko piskrov krog ognja. Tega je pristavila Katra, tega Neža, tega Marjanica, tega zopet Neža za Šimna. In tako se je zgodilo, da je prišla Marjanica

in videla prekipeljavč Nežin lonec in ga odstavila. Pa je prišla Neža in zopet ni umela, čemu bi Marjanici vrel in vrel. In tako je bilo, da je čutila živina v hlevu nered in Anže, ki ni utegnil, da bi šel in pristavil svoj piskrc k ognju.

Nekaj slovesnega je v tem in takem neredu. Vsi se ga zavdajo, ali napraviti red ne gre in ne gre. In ljudje tožijo in oni, katerim tožijo, kimajo:

"Hudo je, hudo, če je bolnik v hiši."

In ta bolnik je bil poseben bolnik, in ta noč je imela biti posebna noč. Zopet je zašumelo po hiši: "Nocoj, nocoj!"

Skoraj plaho se je zganila Katra. Sedela je proti devetim v sobi pri postelji in skušala razbrati iz starih računov, zakaj je bil prišel mlajši pod zlo in ali ne bi kazalo vendar popraviti ga. Včasih pa so ji nenadoma misli odbegle Bog ve kam.

Kdo ve, kake misli so ji rojile po glavi, ko je tako resno in mirno strmela pred se. Ni li morda klical v njej, da ni bilo vse prav, kar je prizadejala Anici? Spomnila se je morda bridkosti, ki jo je bila prizadela nevesti s tem, da jo je obdolžila za tatitico? Mar ni od prvega hipa vedela, da Anica ne more biti kriva? Ali je pozneje to popravila? Mar ve, da je kradla Neža? Kaj pa je ona storila potem? Je li dala Anici zadoščenje? Zganila se je nemirno in mrmrala pred se:

"Udarila me je!"

Stopila je k slepemu oknu, ki je služilo za omaro, vzela steklenico in jo položila na usta in pila. In zopet je sedla za mizo, da bi pregledovala račune. Vendar jih ni pregledovala. Zopet in zopet so se oglašili v njej občutki.

"Nocoj," je mislila. Skoraj stresla se je ob misli, da jutri zjutraj morda ne bo več Anice na Peči. Ne bo je več. In kaj potem? Potem bo vse tako, kakor si je želela. Ali si ne želi tega?

Ne, noče tega!

"Hočeš, hočeš," se oglašala boljše glas v njej. "Seveda hočeš, hotela si od vselej. Za Anico na Peči ni prostora. Hočeš, hočeš." "Smrti ji ne želim," se brani Katra, ali oni očitačoči glas se ji roga:

"Sama sebe ne preslepiš. O, kakor nalašč ti je tako prišlo. Le pomisli, kako bo, če ozdravi Anica! Ali boš res potem popolnoma zadovoljna? Ali ne bo zopet stara pesem pela: Tujka si ne maram te na Peči. Na Peči hočem gočpodariti jaz. Zaslužila sem to, za Peč sem bila prodana. Peč je moja last."

Zopet je segla Katra po opojni pijači; ali glas vesti se je rogal: "Lepo ti bo na Peči odslej, lepo! Le bodi odkritosrčna in povej, da čakaš težko tega. Naj

umrje, da bo mir! Nikoli je nisi ljubila, zakaj bi hlinila sedaj usmiljenje? Ali si sicer imela usmiljenje? Kdo jo je črnil pri možu? Kdo ji odvzel možovo zaupanje? Ne hlini se pred samo seboj! Do Anice ne čutiš usmiljenja, ga ne moreš čutiti."

"Privoščim ji ne!"

"Privoščiš! Ne izgovarjaj se. Gotova si zmage, Anice zate ni več, zato govoriš tako. Toda ne misli tako. Anica še živi in lahko ozdravi. Kaj, vidiš, da si postala nemirna? Torej ji vendar privoščiš, o privoščiš!"

(Dalje prihodnjik)

Priporočite
AMERIŠKO DOMOVINO
svojemu slovenskemu
sosedu in prijatelju!

Tomorrow, Tuesday, October 4, When You

Go To The Voting Booth, Remember:

FOR A BETTER, SAFER CLEVELAND

VOTE FOR

RALPH J. PERK

MAYOR OF CLEVELAND

And To Fight Area Decay

VOTE FOR

DON J. AVSEC

FOR COUNCILMAN -- 23RD WARD

CONCERNED CITIZENS COMMITTEE:

GREG HRIBAR, Co-Chairman

ZENO A. ZAK

SUSAN RAE ZAK

ANN MARIE ZAK

Jutri, v torek, 4. oktobra, ko pojdete na

volišče, ne pozabite:

ZA BOLJŠI IN VARNEJŠI CLEVELAND VOLITE

RALPH J. PERK

ZA ŽUPANA CLEVELANDA

in

za uslavitev propadanja našega naselja --

23. varde

VOLITE

DON J. AVSEC

ZA MESTNEGA ODBORNIKA V 23. VARDI

CONCERNED CITIZENS COMMITTEE:

GREG HRIBAR, Co-Chairman

ZENO A. ZAK

SUSAN RAE ZAK

ANN MARIE ZAK

R & D SAUSAGE COMPANY

15714 WATERLOO ROAD
CLEVELAND, OHIO 44110
PREKAJENO MESO — MESO ZA ZMRZOVALNIKE
Na debelo in na drobno
Posebne cene pri velikih nakupih
BILL IN ANGELA RATAJC, LAST. 692-1832

ZELE FUNERAL HOMES

MEMORIAL CHAPEL
452 E. 152nd Street Phone 481-3118
ADDISON ROAD CHAPEL
6502 St. Clair Avenue Phone: 361-0583
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

UNITED/TORCH
is the United WayLET YOUR LIFE INSURANCE
WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City..... State..... Zip.....

Ženini in neveste!

Naša slovenska unijska tiskarna Vam tiska
krasna poročna vabila
po jako zmerni ceni.

Pridite k nam in si izberite
vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628